

Senast reviderat: 2025-04-15

Dokumentet gäller för: Transplantationscentrum, Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Innehållsansvarig: Ellen Berntsson, kirurgisjuksköterska. Anna Olofsson,
kirurgisjuksköterska. Karin Edlund, patientkoordinator.

Standardvårdplan Lungtransplantation

Gällande under tiden _____ - _____ Patient ID

Planerad vårdtid 21–28 dagar.

Huvudmål

Att efter genomgången lungtransplantation uppnå optimalt medicinskt, fysiskt och psykiskt välbefinnande i den nya livssituationen

Sökord

OVD (Omvårdnadsdiagnos) – mål, åtgärd, resultat

TPD (Tvärfprofessionell diagnos) – mål, åtgärd, resultat

IVP (Individuell vårdplan) – upprättas i Melior för respektive problemområde/sökord när SVP är otillräcklig

Innehåll

Kommunikation	2
Kunskap/Utveckling	3
Andning	4
Cirkulation	6
Nutrition	7
Elimination	9
Hud/Vävnad	11
Aktivitet/ADL	12
Sömn	13
Smärta	14
Psykosocialt	14
Säkerhet	15
Checklista vid utskrivning	17

Kommunikation

OVD

Kommunikationshinder r.t. annat modersmål, nedsatt syn eller hörsel l.t. otillräcklig kunskap och inläring.

Aktuellt

Ej aktuellt

Mål

- Att uppnå god tvåvägskommunikation mellan patient, närstående och personal där alla parter förstår och gör sig förstådda.

Åtgärd

- Flytta Personlig Vårdplan till aktuellt vårdtillfälle. Se Vårdplan samt information i Patientbakgrund.
- Bedöm graden av kommunikationssvårighet vid ankomstsamtal och använd lämpligt hjälpmedel, t.ex. tolk, hörapparat, glasögon eller bildstöd.

Hjälpmedel _____

- Boka tolk vid viktiga samtal och patientutbildning.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

OVD

Risk för akut förvirring r.t. genomgången lungtransplantation och vårdtid på TIVA.

Mål

- Tidigt upptäcka förändringar på patientens mentala status.
- Ingen förvirring.

Åtgärd

- Observera patientens mentala status i varje möte.
- Motverka förvirring genom mobilisering till sittande för bättre rumslig överblick, ge tillgång till personliga tillhörigheter och hjälpmedel, informera om dag, tid och plats, involvera anhöriga etc.
- Informera patient och närstående om att övergående kognitiv påverkan är vanligt förekommande efter genomgången lungtransplantation och vårdtid på TIVA.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

Kunskap/Utveckling

OVD

Bristande kunskap om behandlings- och läkemedelsregim r.t. genomgången lungtransplantation.

Mål

- Att patienten vid hemgång har kunskap om/förmåga att:
  - Vad genomgången lungtransplantation innebär för det fortsatta livet.
  - Tecken på avstötning och åtgärder i samband med det.
  - Vikten av att vara uppmärksam på och meddela subjektiva förändringar i sin hälsostatus.
  - Hur kroppen påverkas av immundämpande läkemedel, övrig medicinering och dess biverkningar.
  - Självständigt kunna hantera sin medicinering.
  - Leva ett så normalt liv som möjligt.

Åtgärd

- Delta i patientutbildning del 1 och 2.

Del 1 (datum) _____ Sign. _____

Del 2 (datum) _____ Sign. _____

- Individuell undervisning vid behov.

Del 1 (datum) _____ Sign. _____

Del 2 (datum) _____ Sign. _____

TÄNK PÅ!

Alla lungtransplanterade patienter skall delta i gruppundervisning innan utskrivning.

Patientutbildningen finns också som filmer på www.transplantationscentrum.se för repetition.

- Utdelning av läkemedelslista och muntlig genomgång av läkemedelsdelning av farmaceut eller sjuksköterska.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

- Självständig läkemedelsdelning under kontroll av sjuksköterska.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

- Överlämnande och instruktion av mikrospirometer av fysioterapeut.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

- Påminn patienten om att läsa boken "Livet med nya lungor" som delas ut i samband med uppsättning på väntelistan för transplantation.
- Ge kontinuerlig information under vårdtiden angående mediciner och livet efter transplantationen.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Andning

OVD

Risk för nedsatt funktion i andningssystemet r.t. narkos, postoperativ immobilisering, smärta, transplantatfunktion och tidigare invant andningsmönster.

OVD

Förändrade vitala tecken r.t. nedsatt funktion i andningssystem.

TPD

Risk för pneumoni r.t. nedsatt immunförsvar och postoperativ immobilisering.

Mål

- Att tidigt upptäcka tecken på och förhindra komplikationer.
- Att patienten självständigt ansvar för andningsträning.
- Uppnå stabil andningsfunktion.

Åtgärd

- Kontrollera andningsfrekvens och saturation (POX) enligt NEWS. Vid avvikande värden vidta åtgärder enligt lokal NEWS-rutin.
- Saturationsmål är individuellt och är beroende av bl.a grundsjukdom och hälsotillstånd. Mål-POX ordinerar av ansvarig läkare vid ankomst från TIVA.

Mål-POX: _____ Datum: _____

- Fysioterapeut ger information om vikten av tidig mobilisering, instruktion i andningsteknik och utprovning av andningshjälpmedel (PEP-mask/munstycke).

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

TÄNK PÅ!

Fysioterapeut på TIVA provar ut PEP, se anteckning "Bedömning sjukgymnast". Om anteckning saknas används PEP med 5 mm (röd) inandning och 3 mm (blå) utandning. Fysioterapeut kontaktas nästföljande vardag för individuell utprovning. På helgen kontaktas jourhavande fysioterapeut för utprovning av PEP.

Syrgasbehov <6 liter, använd lågflödesgrimma.

Syrgasbehov 6–15 liter, använd oxygenmask.

- Initiera andningsträning med PEP varje timma (dagtid) direkt vid ankomst till vårdavdelningen.

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

- Aktiv hjälp med andningsträning med utprovat hjälpmedel enligt schema.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

- Patienten sköter andningsträning med utprovat hjälpmedel hela vårdtiden enligt schema.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

- Initiera CPAP direkt vid ankomst till vårdavdelningen. CPAP utförs 30 minuter per gång. Frekvens och motstånd ordinerar individuellt av läkare.
- Direkt efter CPAP-behandling ges inhalationer enligt läkemedelslista första postoperativa veckan, därefter enligt läkarordination.

TÄNK PÅ!

För patienter som kommer från TIVA under jourtid används CPAP med 5 cm motstånd tills nästföljande rond. Patienten ska sitta upp under inhalation och CPAP. Inhalationskoppen töms på vätska efter varje inhalation och byts dagligen. CPAP-filter byts dagligen.

- 2 veckor efter transplantationen diskuteras avveckling av CPAP enligt individuell ordination.

CPAP avslutad (datum) _____ Sign. _____

TPD

Risk för pneumothorax r.t. kirurgi.

TPD

Risk för hydrothorax r.t. kirurgi.

Mål

- Att tidigt upptäcka tecken på och förhindra lungkomplikationer.
- Tidig avveckling av thoraxdrän.
- Uppnå stabil andningsfunktion.

Åtgärd

- Kontrollera förekomst av luftläckage, mängd dränvätska, samt att drän har korrekt inställning och funktion varje arbetspass.
- Dygnsmängd i thoraxdrän läses av och markeras på dränens uppsamlingskammare dagligen kl 06:00 samt dokumenteras i mätvärden. Dränförluster räknas in i vätskebalansen.
- Efter drändragning ska patienten ha horisontalläge 1 timma. Därefter kontrollröntgen utan tecken på pneumothorax innan patienten får utföra PEP och CPAP.

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

TÄNK PÅ!

Lungröntgen dagligen de 3 första postoperativa dagarna, därefter enligt ordination. Första postoperativa veckan sker lungröntgen bedside. Därefter kan patienten gå till röntgenavdelning om inget annat ordinerats.

Observera att thoraxdrän inte får göras passiva utan läkarordination.

Thoraxdrän dras av ansvarig läkare under de första post-operativa dygnen beroende på förekomst av luftläckage, mängd dränerad vätska per dygn samt lungans expansion. Dragnings av thoraxdrän är mycket smärtsamt. Ge bolus på TEDA inför drändragnings.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Cirkulation

OVD

Risk för nedsatt funktion i cirkulationssystem r.t. thoraxkirurgi, vätskebalansrubbnings, elektrolytrubbning, postoperativ immobilisering och grundsjukdom.

OVD

Förändrade vitala tecken r.t. nedsatt funktion i cirkulationssystemet.

TPD

Risk för blödning och ineffektiv vävnadsgenomblödning r.t. kirurgi.

TPD

Risk för sepsis r.t. nedsatt immunförsvar.

Mål

- Att tidigt upptäcka tecken på och förhindra komplikationer.

Åtgärd

- Kontrollera kroppstemperatur, blodtryck och puls enligt NEWS. Vid avvikande värden vidta åtgärder enligt lokal NEWS-rutin.
- Kontrollera hudfärg, perifer kyla och ödem varje arbetspass. Om avvikande dokumentera i Melior.
- Vid kroppstemperatur >38 °C eller frossa, ta två par blododlingar perifert, helst i butterfly, CRP, sputumodling, NPH-odling, urinodling och eventuellt sårodling samt meddela läkare. Vid upprepad feber kontakta läkare.
- Observera avvikande blodprover och informera läkare.
- Vätskebalans inklusive perspiratio ordinerar dagligen på förmiddagsrond och följs enligt Rutin "Vätskebalans – Riktlinjer för beräkning". Avslutas enligt läkarordination.

Vätskebalans avslutad (datum) _____ Sign. _____

- Vikt x 1 hela vårdtiden.
- Telemetriövervakning påbörjas vid ankomst från TIVA och avslutas enligt läkarordination.
- Telemetri avläses och dokumenteras i Melior vid varje arbetspass slut.

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

- EKG tas vid ankomst från TIVA samt vid cirkulationspåverkan, bröstsmärta eller avvikande telemetri.

Ankomst-EKG taget (datum) _____ Sign. _____

TÄNK PÅ!

Vid arytm ska telemetriremsan skrivas ut, signeras och sedan sparas i journal.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Nutrition

OVD

Risk för förändrat nutritionsstatus r.t. postoperativ smärta, illamående, förstoppning.

Mål

- Att under vårdtiden tillgodose individuellt behov av energi och näring via mat och dryck.
- Stabil vikt.
- Inget illamående.

Åtgärd

- Utför riskbedömning för undernäring vid inskrivning och uppdatera postoperativt. Följ rutin: ”Nutrition - Transplantationscentrum slutenvård”.
- Får äta och dricka fritt vid ankomst till avdelningen. Kost- och vätskeregistrering avslutas vid tillräckligt intag per os i tre efterföljande dygn. Normalt energibehov är 25–30 kcal/kg kroppsvikt och dygn. Registrering påbörjas igen vid försämrat intag.

Energibehov _____ - _____ kcal

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

TÄNK PÅ!

25 kcal/kg gäller för sängliggande patient.

30 kcal/kg gäller för uppegående patient.

- Administrera läkemedel mot illamående vid behov enligt generell ordination (se rutin ”Läkemedel som får ges utan särskild läkarordination” på Transplantationscentrum) eller läkarordination.
- Anpassa mat utifrån patientens kostpreferenser och behov som konsistensanpassning eller ”Liten portion”. Komplettera med energirik dryck, mellanmål och näringsdryck för att uppnå energiintaget.
- Ta kontakt med dietist vid otillräckligt energiintag trots anpassad kost och näringsdryck.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

TPD

Risk för hyperglykemi r.t. immundämpande läkemedel (särskilt kortison och takrolimus).

Mål

- Att uppnå stabilt blodsocker och undvika komplikationer av högt blodsocker.

Åtgärd

- Kontrollera blodsocker x 5 (kl. 05.30, 11.30, 16.00, 19.00 samt kl. 22:00).
Nedtrappning till blodsocker x 3 (kl. 05.30, 11.30, 16.00) om stabilt blodsocker <10 mmol/L.
Därefter blodsocker x 1 (kl. 05.30) vid uteblivet insulinbehov och fastevärde <7 mmol/L.

x 5 (datum) _____ Sign. _____

x 3 (datum) _____ Sign. _____

x 1 (datum) _____ Sign. _____

TÄNK PÅ!

Blodsocker kontrolleras alltid x 5 hos patienter som kräver insulin, vid rejektionsbehandling och hos patienter med känd diabetes. Om fastevärdet kl. 05.30 är >10 mmol/L tas nytt blodsocker inför frukost 08.00.

- För patienter utan diabetes administrera insulin enligt schema vid blodsocker >10 mmol/L.
- För patienter med diabetes administrera insulin enligt individuellt schema.
- Informera patienten om sambandet mellan blodsocker, immundämpande läkemedel, fysisk aktivitet och kost.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

- Vid fortsatt högt blodsocker och nytillkommet insulinbehov kontakta transplantationsmottagningen (alt. diabetesmottagning) för utbildning av blodsockerkontroll och insulinadministration inför hemgång.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

OVD

Risk för infektion i munslemhinna r.t. immundämpande läkemedel och antibiotikabehandling.

Mål

- Att bibehålla god munhygien och att förebygga munsvamp.
- Att tidigt identifiera och behandla Herpes-infektion.

Åtgärd

- Daglig observation av munslemhinnan.

- Aktiv hjälp med munhygien.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

- Patienten ansvarar själv för att sköta sin munhygien.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

- Vid munsvamp uppmana till god munhygien.
- Visa uppkomna blåsor för ansvarig läkare och påbörja behandling enligt ordination.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Elimination

OVD

Risk för nedsatt funktion i njur- och urinvägssystem r.t kirurgi, läkemedel och urinretention efter KAD.

OVD

Risk för urinvägsinfektion r.t. KAD och nedsatt immunförsvar.

Mål

- Att inga komplikationer uppkommer från njurar och urinvägssystem.
- Att upprätthålla urinproduktion på minst 0,5-1ml per kg kroppsvikt och timma.

Åtgärd

- KAD in på operation, se Infarter/Utfarter.
- Timdiures första postoperativa dygnet och så länge vätskebalans följs. Avslutas enligt ordination.

Avslutat (datum) _____ Sign _____

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

- Urinmätning var sjätte timme efter avslutad timdiures. Avslutas enligt ordination.

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

- KAD ut enligt läkarordination, dokumentera under Infarter/Utfarter.
- Spontan vattenkastning inom fyra timmar efter KAD ut.

Vattenkastning (datum) _____ (klockslag) _____ Sign. _____

- Residualurin kontrolleras med bladderscan på avdelning direkt efter miktion, alternativt senast efter fyra timmar utan spontan miktion. Dokumentera residualvolymen i Mätvärden.

TÄNK PÅ!

Residualurin 0–150 ml – ny kontroll efter tre timmar.

Residualurin 150–300 ml – ny kontroll efter två timmar.

Residualurin 300–500 ml – ny kontroll efter en timme.

Residualurin >500 ml – urintömning med intermitterent katetrisering (RIK) alternativt KAD efter läkarkontakt.

Kontroll av residualurin avslutas när bladderscan visar <200 ml vid två efterföljande mätningar.

- Urinsticka och urinodling vid misstänkt urinvägsinfektion.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

OVD

Risk för förstoppning r.t. postoperativ immobilisering och analgetika.

Mål

- Att återfå för patienten normala avföringsvanor inom fyra dagar efter operation.

Åtgärd

- Informera patienten om hur tarmfunktionen påverkas av kost, dryck och fysisk aktivitet.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

- Lyssna på buk efter tarmrörelser (fm + em) post-operativt. Dokumentera ”tysta tarmar”, ”tarmljud”, ”gaser går” och observera ”tarmtömning” i omvårdnadsstatus i Melior tills normal tarmfunktion.
- Informera patienten att meddela personal om förändring av tarmfunktion.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

- Initiera laxerande vid behov enligt generell ordination (se rutin ”Läkemedel som får ges utan särskild läkarordination” på Transplantationscentrum) eller läkarordination.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

Hud/Vävnad

OVD

Kirurgiskt sår r.t. lungtransplantation.

OVD

Risk för sårinfektion r.t fördröjd sårsläkning p.g.a. immundämpande läkemedel.

Mål

- Att uppnå god sårsläkning.
- Att tidigt upptäcka tecken på och undvika infektion i hud och vävnad.

Åtgärd

- Daglig inspektion av hudkostym, t.ex. intravenösa infarter, operationssnitt, dränage och TEDA.
- Skötsel av infarter enligt Vårdhandboken. Dokumentera under skötsel av infarter/utfarter.
- Tvätta med antiseptiskt medel och lägg om operationssnitt dag 4 postoperativt samt vid behov, se rutin ”Omläggning av operationssnitt efter thoraxkirurgi”. Fortsatt omläggning var fjärde dag tills läkt. Omläggning dokumenteras i Plan för sårbehandling i Melior.
- Operationssnittet försluts vanligen med agraffer. Agraffer tas bort tidigast 12–14 dagar post-operativt. Börja med varannan eller färre vid behov. Resterande tas vid nästa omläggning. Dokumenteras i Plan för sårbehandling i Melior.
- Thoraxdrän dras av läkare.
- Dränhål försluts med suturer. Suturer avlägsnas tidigast 8–10 dagar efter att sista dränet avvecklats. Datum för drändragning och när suturer kan avlägsnas dokumenteras i Plan för sårbehandling i Melior.
- TEDA avvecklas efter dragning av thoraxdrän enligt ordination. Dragning av TEDA-kateter dokumenteras under infarter, utfarter.
- CVK avvecklas så snart som möjligt efter läkarordination. Dokumenteras under infarter, utfarter.

TÄNK PÅ!

Sårvård och suturtagning kräver alltid en individuell bedömning inför beslut om lämplig åtgärd. Diabetiker har ofta fördröjd sårsläkning, varpå stygnen vanligen behöver sitta några dagar extra.

Om förbandet blir blött (vid dusch) eller har blött igenom/är mättat, är barriären bruten och såret kan infekteras. Såret ska då omgående läggas om och inspekteras.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

OVD

Risk för trycksår r.t. postoperativ immobilisering och försämrat näringstillstånd.

Mål

- Att tidigt upptäcka tecken på och undvika trycksår.

Åtgärd

- Screening för identifiering av risk för trycksår görs i samband med ankomstsamtal samt vid förändrat tillstånd.
- Vid risk för trycksår, initiera antidecubitusmadrass.
- Informera om vikten av mobilisering för att undvika trycksår.
- Vändschema för patienter som inte kan lägesändra självständigt

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

- Daglig observation av hudkostymen.
- Vid risk för trycksår, upprätta ”plan vid trycksår, risk”.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

- Om trycksår uppstår upprättas ”plan för sårbehandling”.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Aktivitet/ADL

OVD

Nedsatt förmåga att sköta hygien och att förflytta sig r.t. sårsmärta och nedsatt muskelkraft sekundärt till tidigare lungsjukdom.

Mål

- Att självständigt klara hygien och förflyttning.

Åtgärd

- Vid sternotomi informera om rörelsers påverkan på sternum enligt rutin ”Sternotomisnitt – fysioterapi”.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

- Aktiv hjälp med hygien.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

- Tillsyn vid hygien.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

- Mobilisering till stående vid sängkant på ankomstdagen till avdelning.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

- Förflyttning med hjälp av levande stöd av fysioterapeut/sjuksköterska/undersköterska.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

- Patienten ansvarar själv för att promenera i korridor och trappa.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

- Träning med fysioterapeut enligt särskilt program, se fysioterapeutanteckning.
- Uppmana till mobilisering och träning hela vårdtiden.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Sömn

OVD

Risk för försämrad sömn r.t. postoperativ smärta, immobilisering, sjukhusmiljö, aktuell medicinering och förändrad livssituation.

TPD

Risk för aspiration i planläge r.t. känd gastroesofageal reflux, högt BMI samt vissa sjukdomstillstånd till exempel sklerodermi.

Mål

- Av patienten upplevd god nattvila.
- Ingen aspiration.

Åtgärd

- Identifiera orsak till otillräcklig sömn och åtgärda farmakologiskt eller icke-farmakologiskt.
- Initiera lämpligt läkemedel vid behov enligt generell ordination (se rutin "Läkemedel som får ges utan särskild läkarordination") eller läkarordination.
- Planera för ostörd vila dagtid (sätt upp lapp på dörren).
- Patienter som har fått enkellunga ska inte ligga på den transplanterade sidan den första tiden (~5 dagar).
- Patienter som har dubbellungtransplanteras ska ligga på båda sidorna för att ventilera båda lungorna.
- Patienter med känd gastroesofageal reflux, högt BMI samt vissa sjukdomstillstånd skall sova med höjd huvudända (>30 grader) för att förhindra aspiration. Ordinerar av ansvarig läkare.

Aktuellt (datum) _____ Sign. _____

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

Smärta

OVD

Smärta r.t. kirurgi och mobilisering.

Mål

- Att patienten skattar VAS/NRS <4 och/eller hanterbar smärta.

Åtgärd

- Regelbunden observation av smärta enligt VAS/NRS eller annat lämpligt skattningsinstrument.
- Om otillräcklig bas-smärtlindring, initiera insättning av analgetika enligt generell ordination (se rutin "Läkemedel som får ges utan särskild läkarordination").
- Följ TEDA-protokoll vid smärtlindring med TEDA. Dosjustering och avveckling enligt läkarordination.
- Samordna administration av analgetika med fysioterapeut inför mobilisering.
- Erbjud värmedyna.

TÄNK PÅ!

Vid oväntat smärtgenombrott genomför smärtanalys och palpera bröstkorgen, observera förändrat status och meddela ansvarig läkare.

KAD kvarstannar tills EDA-kateter är avvecklade.

Vid höga doser opioider observera tarmfunktion och initiera ökning av laxantia.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Psykosocialt

OVD

Risk för nedsatt psykologiskt status r.t. genomgången kirurgi, existentiella tankar och ny livssituation.

Mål

- Att patienten känner sig trygg och upplever psykiskt välbefinnande.

Åtgärd

- Samtala med och lyssna till patientens upplevelse av aktuell hälsosituation.
- Informera om att kurator och representant från sjukhuskyrkan finns tillgängligt för samtalsstöd.

Genomfört (datum) _____ Sign. _____

- Initiera psykiatrikonsultation vid behov. Diskuteras på rond.
- Informera om MOD (www.merorgandonation.se), Riksföreningen hjärt-lungtransplanterade Viking (www.vikinghjärtlung.se), Riksförbundet hjärtlung (www.hjärt-lung.se) och för unga vuxna upp till 25 år även om Jontefonden (www.jontefonden.se).
- Sammankalla vid behov till Samordnad plan vid utskrivning.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

Säkerhet

OVD

Nedsatt immunförsvar r.t. immundämpande läkemedel.

OVD

Risk för infektion och läkemedelsbiverkan r.t. immundämpande läkemedel och annan medicinering.

TPD

Risk för avstötning r.t. genomgången lungtransplantation

Mål

- Att patienten inte utsätts för onödig risk för smitta eller läkemedelsbiverkan.
- Tidigt upptäcka tecken på avstötning.

Åtgärd

- Se Kunskap/Utveckling angående patientutbildning.
- Informera patienten om avdelningens hygienrutiner pre- och postoperativt.

Genomfört pre-operativt (datum) _____ Sign. _____

Genomfört post-operativt (datum) _____ Sign. _____

- Patienten ska alltid bära munskydd och ha skyddslakan på sängen vid transport inom sjukhuset första vårdtillfället samt vid återinläggning p.g.a. rejektionsbehandling.
- Vårdas på sal med möjlighet till övervak tills thoraxdrän är avvecklade. Därefter vård på enkelrum om möjligt.
- Patient med LPK <2 ska vårdas på eget rum.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

- Patient med LPK <1 ska isoleras.

Påbörjat (datum) _____ Sign. _____

Avslutat (datum) _____ Sign. _____

Postadress:

Transplantationscentrum
Avdelning 139, Bruna Stråket 5
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 11 39

Webbplats:

sahlgrenska.se

- Transbronkiella biopsier (TBB) och bronkoalveolärt lavage (BAL) görs dag innan utskrivning eller vid misstanke om avstötning. Förbereds enligt checklista ”Bronkoskopi TBB och BAL, lungtransplanterad patient - checklista”. Biopsisvar ankommer samma kväll. Svar meddelas alltid till läkare.

TBB/BAL genomförd (datum) _____ Sign. _____ Rejektionsgrad _____

- Patienten får äta i dagrummet efter första postoperativa veckan.
- Patienten får lämna avdelningen tillsammans med personal två veckor postop därefter tillsammans med närstående.
- Patienten får lämna avdelningen ensam tre veckor postop.

Resultat (Dokumenteras i Slutanteckning sjuksköterska)

Checklista vid utskrivning

	Datum	Signatur
• Genomfört spirometri	_____	_____
• Genomfört CT Thorax (utan kontrast)	_____	_____
• Genomfört TBB/BAL	_____	_____

TÄNK PÅ!

Patienten kan endast skrivas ut om biopsin visar rejektionsgrad 0 eller 1. Grad 2 eller 3 kräver behandling och inneliggande vård.

• Har deltagit i patientundervisning del 1 och 2	_____	_____
• Vårdplanering genomförd om patienten behöver insatser i hemmet	_____	_____
• Patient med nydebuterad diabetes rapporterad till Transplantationsmottagningen	_____	_____
• Träffat mottagningssjuksköterska och fått plan för återbesök	_____	_____
• Besökt Transplantationsmottagningen	_____	_____
• Fått mikrospirometer och kan hantera den självständigt	_____	_____
• Recept skrivna och läkemedel uthämtade från apoteket	_____	_____
• Slutanteckning Sjuksköterska skickad till hemmamottagning av sekreterare	_____	_____
• Standardvårdplanen avslutad	_____	_____